

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

13.03.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Money.bg

✓ Васил Велев: България се нуждае от внос на 100 хил. работници годишно

През последните години бизнесът в България страда от остър недостиг на работна ръка - не само висококвалифицирани служители, но във всички сфери на индустрията и услугите. Причините за това се крият от една страна в демографската ситуация в страната - повече хора се пенсионираат, отколкото навлизат на пазара на труда; а от друга - в емиграцията, движена от търсенето на по-висок стандарт на живот на Запад.

Едно от възможните решения на проблема е вносът на работници от трети страни, посочва пред Money.bg Васил Велев, изпълнителен директор на "Стара Планина Холд" и председател на Управителния съвет на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ).

"България всяка година губи по около 50 хил. души от пазара на труда, главно по демографски причини, тъй като се пенсионира с 45 хил. повече, отколкото идват на пазара на труда, навършвайки 18-годишна възраст", казва той.

Същевременно ножицата между заминалите в чужбина и върналите се обратно в страна постепенно се затваря, но България все още отчита нетна емиграция. "За 2019 г. още няма данни, но за 2018 г. разликата бе 5 хил. между напусналите и върналите се", изчислява Велев.

Дори и емиграцията да спре обаче, това няма да е достатъчно, тъй като основният проблем е демографската ситуация. "Това е тенденция, която ще продължи следващите 20 години, просто защото не са се родили преди 20 г. тези хора. Те няма как да се появят, единствената възможност да се компенсират този спад на пазара на труда е внос на човешки ресурси", уверен е Велев

Той посочва, че пред бизнеса има и други възможности: механизация, автоматизация и роботизация на процесите. "Но това, първо, не навсякъде е възможно, второ, не води до такава голяма степен за съкращаване на персонал, просто води до разслояване допълнително на уменията на хората: едни, които обслужват роботите технически - с висока квалификация; и други, които са без квалификация и захранват магазините с материал".

Скорошна анкета на Агенцията по заетостта сред работодателите показва, че в средносрочен план са нужни 300 хил. души, или годишно, от порядъка на 100 хил., казва Велев. "А ние внасяме 15 хил. за миналата година, при това близо 11 хил. от тях са сезонна заетост - т.е. за три месеца в туризма".

Председателят на АИКБ посочва, че ситуацията е подобна в редица други европейски държави, но разликата между България и тях е, че те правят стъпки към облекчаване на трудовата миграция, за да облекчат недостига на работна ръка и да подкрепят икономиките си.

Броят на чужденците от трети страни, които са намерили работа в България, расте три пъти за последните години, благодарение на някои облекчения. Това важи особено за сезонната заетост, където режимът вече е регистрационен, а не е разрешителен, казва Велев.

Това обаче не е достатъчно. "Много бързо се променят нещата, но има още редица предложения на бизнеса за облекчаване на трудовата имиграция, които трябва да бъдат в ускорен план обсъдени и приети, за да отговорим на тази потребност. Ние трябва да направим практиките у нас, законодателството, не по-лошо от това, което е в Германия, Полша, Чехия, с които се конкурираме на пазара на труда. Не стига, че при нас всъщност няма конкурентното предимство високо възнаграждение, поради ниската производителност на труда. Но ако имаме и по-тежки административни, а и финансови условия и процедури, то тогава ние губим тази битка за човешки ресурси от трети страни", категоричен той.

И посочва, че "без това няма как да решим проблема с потребността от ускорено икономическо развитие, от увеличаване на доходите на хората, на жизнения стандарт в страната".

Ситуацията е такава, че "няма икономически сектор, който да не е засегнат". "На практика дори държавната администрация се оплаква - имат проблеми с осигуряване на квалифицирани специалисти, и централните ведомства, и в местната администрация също", посочва той.

Подходящи страни, от които България може да внесе работна ръка, са Украйна, Молдова, Виетнам, Киргизстан, Молдова, Армения, Грузия и други. Започнати са разговори и с още няколко страни от бившия Съветски съюз: Узбекистан, Таджикистан, които са сравнително млади нации и висока безработица и са подходящи за внос на човешки ресурси, посочи Велев.

Има ли безработица в България?

Според последните данни на националната статистика безработицата е 4,1 процента - рекордно ниска. Според Велев, тя практически липсва. "Трябва да спрем да говорим за безработица, ние всъщност имаме хора, на които не им се работи. Защото работа в страната има достатъчно, понякога е нужна преквалификация или вътрешна миграция. Напоследък се

забелязва и такова явление - фалшиви безработни, т.е. връщат се хора от чужбина, където са били общи работници на ниски възнаграждения - ниски за Англия или Германия, но високи спрямо българските нива. Тук те получават обезщетения за безработица от българските социални фондове, които са 60% от възнагражденията им в чужбина. Тоест 1 000, 1 500 лв. месечно и очевидно при тези необлагаеми месечни приходи те нямат мотив да си търсят работа. Или ако работят, работят в сивия сектор".

"Това е едно явление, което започва да придобива все по-застрашителни размери и трябва да се вземат адекватни мерки", категоричен е той.

Заплатите изяждат инвестициите

Недостигът на работна ръка и нуждата от по-високи заплати, които да задържат съществуващите кадри, пречи на бизнеса да се развива с нужните темпове. Причината се крие в изпреварващия ръст на заплатите спрямо производителността на труда.

"Всъщност, това е една от причините за недостатъчния ръст на инвестициите в страната. Общият обем на инвестициите - на разходите за придобиване на дълготрайни материални активи към brutния вътрешен продукт е под 19% при нас, при 24-25% средно за ЕС. Толкова беше при нас и преди десетина години като съотношение", посочва Велев.

Населението намалява - администрацията не

Високите са ръстовете на възнагражденията и в държавната администрация. "Не е лошо, че растат възнагражденията, лошо е, че не се оптимизира числеността на персонала. Защото ние като нация намаляваме, но публичната администрация - държавна и общинска, МВР и другите служби - остават постоянни и относителният им дял вече започва много да тежи на икономиката", казва той.

Коронавируса - да не си създаваме проблеми сами

Прогнозата за тази година за българската икономика е допълнително затруднена именно от развитието на коронавируса. "Виждаме, че в Китай епидемията си отива в резултат на взетите мерки - там всеки ден се разболяват много по-малко души, отколкото биват излекувани. И лека полека се нормализира живота там, икономиката, доставките от Китай. Но точно в обратна посока се движат нещата в Европа, която и е нашият основен икономически партньор. Две трети от стокообмена е със страните от ЕС - както внос, така и износ", казва Велев.

И припомня: "Българската икономика е отворена и е функция на световната, най-вече на европейската, така че ние нямаме самостоятелността и силата сами да се противопоставим на една световна икономическа криза. За момента няма такова нещо, предприятията работят добре, справят се с появилите се тук-там проблеми с доставки на суровини, заменят се с други подходящи, предприятията функционират нормално, не трябва да си създаваме сами проблеми там, където ги няма. Не бива да си създаваме проблеми заради прекомерни страхове и преосигуряване и да създадем повече проблеми, отколкото решаваме, предпазвайки се от въпросния вирус, тъй като училищата са затворени, но моловете са пълни, ресторантите също. Хората трябва да бъдат приканени да спазват елементарни правила за хигиена, често миене на ръце, да избягват ненужни пътувания и събирания на много хора на едно място, но не бива да се затварят градове и предприятия и работни срещи от прекомерен страх, защото това ще доведе до дългосрочни или поне средносрочни загуби", категоричен е председателят на АИКБ.

[Bulgaria ON AIR](#)

✓ Васил Велев: Препоръчваме, където е възможно, работата да се реорганизира

По думите му ще трябва да се научим да живеем в тези условия, за да не се влошава ситуацията

Загуби за милиони и заплахата от фалити в бизнес средите заради коронавируса у нас - ще се стигне ли до такъв сценарий в следващите месеци?

Не се знае докъде ще стигне пандемията и страхът от нея, за първото полугодие ще имаме спад на БВП, изпитват затруднения преработващата индустрия, както и по целия цикъл на доставки, забавени реализации, предвид затрудненията с транспорта. Това каза за "Денят ON AIR" председателят на АИКБ Васил Велев.

По думите му ще трябва да се научим да живеем в тези условия, за да не се влошава ситуацията.

"При всички случаи на места ще има съкратени хора и намаляване на заплатите. Трябва организационни и законови мерки да се вземат. В Германия например има опция за отпуск по икономически причини", обясни той за Bulgaria ON AIR.

Велев посочи също, че има голямо затруднение с износа, но и с вноса от Италия. Проблемът се влошавал, тъй като водачите, идващи от Италия биват поставяни под 14-дневна карантина.

"Не може да се задържат десетки тирове часове наред по границите. Стремехът е да предложим пакет от мерки за доходите на хората и предприятията при рязък срив на доходите. Препоръчваме, където е възможно, работата да се реорганизира, трябва да променим маниера си на общуване. Трябва да пазим възрастните хора", каза още събеседникът. По думите му страната ни няма готов механизъм какъвто имат другите страни при такива кризисни ситуации. Ограничаването на контактите и движението трябвало да става разумно.

"Това е нова ситуация, която не знаем колко дълго ще продължи. Животът продължава...", коментира още той.

За повече информация вижте [видеото](#).

[Dnes.bg](#)

✓ Васил Велев: Където е възможно, работата да се реорганизира

Загуби за милиони и заплахата от фалити в бизнес средите заради коронавируса у нас - ще се стигне ли до такъв сценарий в следващите месеци?

Не се знае докъде ще стигне пандемията и страхът от нея, за първото полугодие ще имаме спад на БВП, изпитват затруднения преработващата индустрия, както и по целия цикъл на доставки, забавени реализации, предвид затрудненията с транспорта. Това каза за "Денят ON AIR" Васил Велев от АИКБ.

По думите му ще трябва да се научим да живеем в тези условия, за да не се влошава ситуацията.

"При всички случаи на места ще има съкратени хора и намаляване на заплатите. Трябва организационни и законови мерки да се вземат. В Германия например има опция за отпуск по икономически причини", обясни той за Bulgaria ON AIR.

Велев посочи също, че има голямо затруднение с износа, но и с вноса от Италия. Проблемът се влошавал, тъй като водачите, идващи от Италия, биват поставяни под 14-дневна карантина.

"Не може да се задържат десетки тирове часове наред по границите. Стремежът е да предложим пакет от мерки за доходите на хората и предприятията при рязък срив на доходите. Препоръчваме, където е възможно, работата да се реорганизира, трябва да променим маниера си на общуване. Трябва да пазим възрастните хора", каза още той.

По думите му страната ни няма готов механизъм какъвто имат другите страни при такива кризисни ситуации.

"Това е нова ситуация, която не знаем колко дълго ще продължи. Животът продължава", коментира още той.

[В. Стандарт](#)

✓ Велев: Трябва да променим маниера на общуване

Не се знае докъде ще стигне пандемията и страхът от нея, за първото полугодие ще имаме спад на БВП, изпитват затруднения преработващата индустрия, както и по целия цикъл на доставки, забавени реализации, предвид затрудненията с транспорта. Това каза за "Денят ON AIR" Васил Велев от АИКБ.

По думите му ще трябва да се научим да живеем в тези условия, за да не се влошава ситуацията.

"При всички случаи на места ще има съкратени хора и намаляване на заплатите. Трябва организационни и законови мерки да се вземат. В Германия например има опция за отпуск по икономически причини", обясни той за Bulgaria ON AIR.

Велев посочи също, че има голямо затруднение с износа, но и с вноса от Италия. Проблемът се влошавал, тъй като водачите, идващи от Италия биват поставяни под 14-дневна карантина.

"Не може да се задържат десетки тирове часове наред по границите. Стремежът е да предложим пакет от мерки за доходите на хората и предприятията при рязък срив на доходите. Препоръчваме, където е възможно, работата да се реорганизира, трябва да променим маниера си на общуване. Трябва да пазим възрастните хора", каза още събеседникът.

По думите му страната ни няма готов механизъм какъвто имат другите страни при такива кризисни ситуации.

Ограничаването на контактите и движението трябвало да става разумно.

"Това е нова ситуация, която не знаем колко дълго ще продължи. Животът продължава...", коментира още той.

[Dnes+](#)

✓ Велев: Работният процес да се реорганизира

Работният процес да се реорганизира, където е възможно заради коронавируса. Това препоръча за "Денят ON AIR" Васил Велев от АИКБ.

Той призна, че бизнесът изпитва трудности заради ограниченията и вероятно ще има съкращения на места. Но в същото време, трябва да се живее с това предизвикателство.

Не се знае докъде ще стигне пандемията и страхът от нея, за първото полугодие ще имаме спад на БВП, изпитват затруднения преработващата индустрия, както и по целия цикъл на доставки, забавени реализации, предвид затрудненията с транспорта, каза Велев.

Животът продължава, заключи той.

Важни обществено-икономически и политически теми

[БНР](#)

✓ НС обсъжда дали да се обяви извънредно положение заради коронавируса

Във връзка с разрасналата се епидемия Министерският съвет ще предложи на Народното събрание да обяви извънредно положение в България. Това съобщи късно снощи премиерът Бойко Борисов след извънредното заседание на Министерския съвет. Министрите заседаваха заедно с Националния оперативен щаб за противодействие на коронавируса.

Заседанието на НС започва малко след 9 ч. Премиерът вече е в парламента, като се очаква да представи аргументите пред народните представители за предложението на правителството.

Българското национално радио ще предава пряко разискванията.

До решението на кабинета се стига, след като в България [вече са установени общо 23 случая на заболели от коронавирус](#). Една жена на 66 годни почина от болестта в София. Най-много са положителните проби в столицата. Вчера бяха потвърдени общо 16.

"Обявяването на извънредно положение ще даде възможност да могат да се затварят училища, детски градини, университети, игрални зали, спортни мероприятия, конференции", подчерта премиерът. Той изрази надежда, че всички парламентарни групи в Народното събрание ще приемат предложението.

"Единствено и само дисциплината и мобилизацията на нацията може да ни помогне в тази ситуация", категоричен е премиерът.

Той обясни, че Министерството на външните работи постоянно ще информира на сайта си за забрана за пътувания от България към други страни. Министерството на здравеопазването от своя страна трябва да обяви от кои страни няма да може да се влиза у нас. Социалното министерство трябва да вземе мерки относно изплащането на пенсиите. Очаква от Здравната каса да направи клинична пътека за коронавируса.

"Да се мобилизираме, да спазим процедурата, но тези, които не спазват процедурата, да дадем правомощия на МВР, на службите да ги задържи и да ги задължи да спазват забраната", каза още Борисов. Част от мерките ще са и налагане на санкции за хората, които не спазват карантина, ако са поставени под такава.

"Сега е моментът да покажем дали сме патриоти, дали сме солидарни. Да се погрижим за възрастните хора, да се погрижим за социално слабите, за санитарите. Голям проблем ще възникне с погребалните агенции, защото близките на починал с коронавирус също са под карантина", каза още министър-председателят.

Борисов обяви, че загубите за икономиката в резултат на коронавируса ще са минимум 3 милиарда лева.

Настъпил е моментът за по-решителни мерки, за да се ограничи разпространението на новия коронавирус у нас. Това коментира вицепремиерът Томислав Дончев. Ще се търси баланс между гарантирането на живота и здравето на българските граждани и съхраняването на стопанския живот в страната, заяви той:

"Основните ограничения в сега действащата нормативна уредба, които имаме, са на първо място свързани с ограничения на пътуването. Имаме нужда да ограничим пътуванията на български граждани до държавите, в които има интензивно разпространение на вируса, както и да ограничим пътуванията от такива държави до България. Извънредното положение не означава спиране на стопанския стокооборот по никакъв начин. Не означава и ограничаване на граждански права."

С въвеждането на извънредно положение може да се намали значително тежестта на епидемията, заяви от своя страна главният държавен санитарен инспектор Ангел Кунчев, и допълни:

"Ние сме в състояние за 24 часа да удвоим необходимите легла за инфекциозно болни. Освен това сме направили пълна рекапитулация на възможностите за интензивно лечение, същевременно снабдяването им с апарати за механична вентилация. Правят се всички усилия да се доставят допълнително такива апарати, така че да можем да посрещнем какво и да е нужда."

Професор д-р Венцислав Мутафчийски, председател на Националния кризисен щаб срещу коронавируса, призна: "Ние успяхме да натрупаме достатъчно наблюдения за това как се справят нашите колеги и лечебните заведения, каква е готовността на здравната система, как се изпълняват от гражданите, които са поставени под карантина предписанията на здравните власти и нашите вербални послания. Оказа се, че има съществени слабости във всички насоки."

По време на извънредното заседание бе отбелязано, че в България болничните легла са общо 53 173 броя, като от тях 2063 са за интензивно лечение. Осигуреността с болнични легла в страната ни е над средната за Европейския съюз – у нас тя е 759.6 на всеки 100 000 души, а в ЕС - 504.3 на 100 000 души. За сравнение – по този показател Германия заема първо място в ЕС - с 800.2 легла на 100 000 души от населението, а в Швеция осигуреността е най-ниска - 222.5 на сто хил. България е на първо място в целия Европейски съюз по осигуреност с легла за активно лечение - 616.8 на всеки сто хиляди от населението, след нас се нарежда Германия - с 601.5 на сто хил., като средната стойност за ЕС по този показател е 372.2 на сто хил, бе посочено от Националния оперативен щаб в хода на извънредното заседание.

✓ Тол системата и отношенията между държавата и транспортния бранш

Тол системата и отношенията между българската държава и транспортния бранш. Как се промениха те?

„Веднъж да се въведе тол системата, ще имаме пари и веднага започваме да строим магистралата“. Това повтаряха като отговор на въпроса – кога ще има трета лента на магистралата от Русе до Велико Търново, всички министри, заместници, специалисти и експерти.

Това подхранваше надеждата на хората от Северна България за въвеждането на тол системата.

Стоян Генчев е професионален шофьор, който всеки ден преминава границата с Румъния в изпълнение на курсове по цяла Европа:

„Всички тирове, които минават транзит, все едно, че карат без пари. Кое си плащат - 2,99, 2,29, кое си плащат? Нашите превозвачи няма как да си купят по-хубави камиони. Откъде ще дойдат тези инвестиции... Нашата държава печели само от българските превозвачи, другите си вървят гратис“.

Председателят на Комисията по регионално развитие в парламента Искрен Веселинов от ВМРО:

„Основни транзитни артерии останаха без облагане, например Хаинбоаз. Разбирам болката на българските превозвачи, тъй като идеята никога не е била те да заплащат основната част от приходите в бюджета. Всички основни транспортни направления, където минават транзит, трябва да бъдат обложени с нормалните европейски цени за това“.

По думите на проф. Олег Асенов от УС на АПИ няма как да има дискриминация или преференции по отношение на тол таксите на базата на класа на превозното средство или заради страната, от която то идва. Това е уредено с европейска директива. Обмислят се варианти как да се облекчат малките транспортни фирми, но това не може да стане през тол таксите.

✓ Отскок на промишленото производство в еврозоната, ЕС и в България през януари

През януари 2020 г. индустриалното производство в еврозоната, в целия ЕС и в България включително отбеляза доста силен отскок, показват данни на Евростат. Тези данни обаче се отнасят за икономическите условия преди избухването на епидемията от корона вирус, която вече се превърна в глобална пандемия и заплашва да вкара световната икономика в рецесия.

Производството в рамките на еврозоната нарасна през януари с цели 2,3% при очаквания за по-умерено повишение с 1,5% и след негов спад с 1,8% през декември 2019 г. (възходяща ревизия от предишна оценка за спад с 2,1%).

В рамките на еврозоната ръст с 3,2% отбелязаха междинни производствени стоки, с 2,6% - на средствата за производство. Производството на дълготрайни потребителски стоки се повиши с 0,7%, а на стоки за недълготрайна употреба - с 0,8%, докато енергийното производство се понижи с 0,1 на сто.

Спрямо година по-рано производството в еврозоната се понижи през януари с 1,9%, но след спад с 3,6% през декември (възходяща ревизия от понижението с 4,1%) и очаквания за спад с 2,9 на сто. Производството на годишна база в региона на единната валута нарасна за последно през далечния ноември 2018-а година.

Евростат представи аналогични солидни данни за индустриалното производство през януари и за целия ЕС, включително и за България.

Производството в ЕС-27 (изключвайки Великобритания) нарасна през януари 2,0% след спад с 1,6% месец по-рано, като на годишна база индустриалното производство се сви с 1,5% след понижението с 3,5% в края на 2019 г.

Според данните на Евростат индустриалното производство в България се повиши през януари с 1,6%, заличавайки почти напълно спада с 1,7% през декември, като това представлява първо повишаване от миналия октомври насам и най-добър отскок от година насам (от февруари 2019).

На годишна база промишленото производство в България пък се сви през януари с 0,8% след спад с 1,3% месец по-рано, оставайки на негативна територия за трети пореден месец.

✓ Вътрешните министри от ЕС обсъждат коронавируса и границата на ЕС с Турция

Коронавирусът и състоянието на външната граница на ЕС с Турция ще бъдат във фокуса на днешния Съвет "Правосъдие и вътрешни работи" в Брюксел.

Министрите на вътрешните работи ще обсъдят възможностите за допълнителна подготовка и мерки за отговор по линия на механизма за гражданска защита. Обект на дискусията ще бъде засилването на обмена на информация при пълното използване на набора от инструменти за интегриран отговор.

Министрите ще обсъдят и възможностите за допълнителна подкрепа на страните-членки в борбата им срещу коронавируса.

Засегнатите държави, Европейската комисия и съответните европейски агенции ще информират министрите за последния развой на събитията на границата с Турция, както и за прилагането на одобрените преди около седмица мерки.

Очаква се да бъдат дискутирани възможностите за допълнителна помощ за Гърция и други страни, които биха могли да се окажат засегнати от мигрантската криза.

В заседанието ще участват еврокомисарите по здравеопазването Стела Кириакиду, управление при кризи Янез Ленарчич и вътрешни работи Илва Йохансон.

Заради коронавируса се предвижда Съветът на ЕС да се събира по най-важните въпроси, но останалите заседания да бъдат отменени или пренасрочени.

В някои случаи министрите от Евросъюза ще заседават с видеоконференцна връзка и когато е възможно, ще приемат решения "на подпис". От понеделник служителите на Комисията в Брюксел, които нямат водещи функции, ще работят дистанционно. Тези, чиято работа е водеща за институцията, ще бъдат на смени. Засега не се променя намерението държавните лидери на страните-членки да се срещнат в Брюксел на 26 и 27 март.

[В. Банкеръ](#)

✓ Депутатите ще избират управител на НЗОК

Народното събрание ще има поредно пленарно заседание от 9 часа, като провеждането му зависи от това дали ще се събере необходимия кворум от народни представители.

В дневния ред на депутатите е избор на управител на Националната здравноосигурителна каса. Процедурата по избор е съгласно правила, приети с решение на Народното събрание от 19 февруари.

Единственият кандидат е проф. Петко Салчев, предложен от ПГ ГЕРБ. Той беше изслушан от Комисията по здравеопазване на 11 март, а с 11 гласа „за“ и 7 „въздържали се“ беше решено да бъде предложено на Народното събрание да гласува проф. Салчев за управител на Националната здравноосигурителна каса.

От 11 часа ще се проведе и парламентарен контрол. Той включва разисквания по питане от народните представители Георги Гьоков, Драгомир Стойнев и Весела Лечева към заместник министър-председателя по икономическата и демографската политика Марияна Николова относно политиката на българското правителство за гарантиране на трудовите права на българските работници и служители в контекста на стартиралите тристранни разговори, целящи договаряне на мерки за реформи в ключови области.

След това следват отговори на въпроси и питання от народните представители към осем министри.

Марияна Николова, заместник министър-председател по икономическата и демографската политика, ще отговори на въпрос от н.п. Кръстина Таскова относно предприети мерки след препоръките в доклада на Временната анкетна комисия

за изясняване на всички факти и обстоятелства около случая с източване на информация от електронната база данни на Националната агенция за приходите.

Емил Караниколов, министър на икономиката, ще отговори на въпрос от Кристиан Вигенин относно отражение на епидемията от коронавирус COVID-19 върху българската икономика и възможни мерки в подкрепа на бизнеса.

Към Петя Аврамова, министър на регионалното развитие и благоустройството, има пет въпроса, в т.ч. и питане от народния представител Иван Иванов относно система за водоснабдяване "Дунав".

Депутатски питання има и към Красимир Каракачанов, заместник министър-председател по обществения ред и сигурността и министър на отбраната, Екатерина Захариева, заместник министър-председател по правосъдната реформа и министър на външните работи, Красен Кралев, министър на младежта и спорта, Младен Маринов, министър на вътрешните работи и Деница Сачева, министър на труда и социалната политика.

[БНТ](#)

✓ Румен Радев: Политиците не трябва да се правят на лекари и обратното

Изправени сме пред сериозно предизвикателство като общество, икономика и социален живот, но съм убеден, че имаме и капацитета, и силите да се справим със солидарните усилия на всички.

Това заяви в Плевен държавният глава Румен Радев в отговор на въпроси на журналисти за предприетите мерки за справяне с разпространението на COVID-19.

Президентът проведе среща с кмета Георг Спартански и общинския екип, в която участваха ректорът на Медицинския университет – Плевен проф. д-р Славчо Томов, както и заместник-изпълнителният директор на УМБАЛ "Георги Странски" и председател на кризисния щаб на болницата, на която бяха обсъдени предприетите в Плевен мерки за ограничаване на разпространението на COVID-19 и осигуряване на своевременно лечение при необходимост.

Президентът добави, че вече са дадени указания от Националния оперативен щаб и голямото предизвикателство сега е тези мерки да се претворят в реалния живот.

"Затова огромното натоварване е върху общините да намерят баланс – от една страна, да запазим общественото здраве, а от друга, в никакъв случай да не допуснем парализа на икономиката и на обществения живот", подчерта Румен Радев. Държавният глава даде висока оценка на предприетите в Плевен мерки с мобилизирането на целия медицински потенциал на Общината, включително на Медицинския университет.

"Политиците да не се правят на доктори, защото могат да дадат опасни указания, нито докторите - на политици", призова още президентът и добави, че най-важното в момента е да не се насажда страх и паника, да не се прекъсва общественият живот, нито производствената дейност и да се стига до парализа на икономиката.

В Плевен Румен Радев посети високотехнологично предприятие и се запозна на място с прилаганите мерки за създаване на безопасни условия на труд.

Общественото здраве започва от грижата за медицинския персонал, подчерта още президентът и припомни, че това са хората, които трябва и ще ни изведат от тази криза и към тях трябва да има цялостна държавна политика, "не да чакаме да дойде криза и тогава да мислим в какво състояние са нашите здравни работници".

"В момент на криза всички институции сме единни", заяви още президентът. "Всяка институция, общинско ръководство и ръководство на фирма, обществена, частна организация трябва да бъдат солидарни, дисциплинирани и да мислят за обществения интерес", заяви още президентът Румен Радев.

✓ Правителството предлага въвеждането на извънредно положение заради коронавируса

Премиерът Борисов свика извънредно заседание на Министерския съвет, съвместно с Националния оперативен щаб, с цел координиране, организиране на действията на компетентните държавни органи във връзка с обявената от Световната здравна организация спешност за общественото здраве от международно значение по отношение на заболяването COVID-19.

Борисов заяви, че се предлага въвеждането на извънредно положение, заради коронавируса. Той изрази очаквания, че парламентът ще подкрепи предложението на кабинета. Забраняват се пътуванията от България към други държави. Ако ситуацията се запази, може да се очакват финансови загуби за бюджета в размер на 3 млрд. лв., каза премиерът.

Размерите на щетите в световната икономика ще надминат в пъти загубите от икономическата криза от 2008 г. Бюджетите не се пълнят. Потреблението пада рязко, каза Борисов.

Предвижда се клинична пътека за коронавируса, за да знаят лекарите какви възнаграждения ще получат за труда си.

Студенти по медицина от последен курс също ще се включат в борбата с коронавируса срещу заплащане.

Предвижда се нощни клубове и барове да затворят, за да се предотврати разпространението.

Сега е моментът да покажем дали сме патриоти, дали сме солидарни, допълни Борисов.

Където може, университетите и училищата трябва да преминат на дистанционно обучение.

Щабът представи доклад за мерките, предприети от страните членки на ЕС като подробно бе посочена заболеваемостта и последиците от нея във всичките ѝ аспекти.

По време на извънредното заседание бе отбелязано, че в България болничните легла са общо 53 173 броя, като от тях 2063 са за интензивно лечение. Осигуреността с болнични легла в страната ни е над средната за Европейския съюз – у нас тя е 759.6 на всеки 100 000 души, а в ЕС - 504.3 на 100 000 души. За сравнение – по този показател Германия заема първо място в ЕС - с 800.2 легла на 100 000 души от населението, а в Швеция осигуреността е най-ниска - 222.5 на сто хил.

България е на първо място в целия Европейски съюз по осигуреност с легла за активно лечение - 616.8 на всеки сто хиляди от населението, след нас се нарежда Германия - с 601.5 на сто хил., като средната стойност за ЕС по този показател е 372.2 на сто хил, бе посочено от Националния оперативен щаб в хода на извънредното заседание.

У нас има общо 21 клиники за интензивно лечение, от които 20 са клиники по анестезиология, реанимация и интензивно лечение. Отделенията за интензивно лечение в страната са 277, от които 177 са отделения за анестезиология и интензивно лечение.

Премиерът Борисов, министрите и Националният оперативен щаб обсъдиха налагащите се у нас по-строги мерки за справяне с COVID-19.

По-рано вчера стана ясно, че случаите на коронавирус у нас са 23, един от тях е на починалата в "Пирогов" 66-годишна жена.

Investor.bg

✓ Борисов обсъди с Путин COVID-19, „Балкански поток“, ситуацията в Сирия

Премиерът проведе телефонен разговор с руския президент

Министър-председателят Бойко Борисов проведе телефонен разговор с президента на Руската федерация Владимир Путин, съобщава Нова телевизия.

Двамата обсъдиха разпространението на вируса COVID-19.

Премиерът Борисов отбеляза мерките, които държавата ни е предприела за справяне с коронавируса. „За броени дни българската индустрия се реорганизира, за да произведе и осигури необходимите защитни облекла за медицинските екипи в цялата страна. Прилагаме всички утвърдени от световната медицинска общност мерки за ограничаване на заболяването“, заяви Борисов пред Владимир Путин. Той постави също въпроса за възможността България да закупи от Русия респиратори, които са изключително важни за лечение на пациентите с коронавирус. В хода на разговора бе изтъкнато, че руските учени полагат сериозни усилия в разработване на ваксина срещу COVID-19.

По време на разговора беше обсъдена и ситуацията в Сирия. Премиерът Бойко Борисов подчерта, че на българо-турската граница има нулева нелегална миграция. „Продължаваме с цялата си воля да се борим за мир и добросъседство. Убеден съм, че само с дипломатия могат да бъдат решени конфликтите“, заяви Борисов. Той изрази увереност, че разумът и диалогът ще надделее, за да се спре хуманитарната криза.

Друг акцент на разговора бе енергетиката. Премиерът на България информира руския президент за напредъка по строителството на „Балкански поток“, който ще утвърди ключовата роля на България в транспортирането на природен газ в Европа за десетилетия напред. До момента над 20 000 тръби се намират в строителните бази, а на пристанище „Бургас“ има доставени още над 6000 броя. Общо разнесените тръби по трасето са над 140 км, от които са заварени над 120 км.

„Заинтересовани сме от продължаване на сътрудничеството с Русия в областта на природния газ, при стриктното спазване на европейските правила, с цел гарантиране на сигурността на газовите доставки за България и региона“, заяви по време на разговора Бойко Борисов. Премиерът приветства постигнатото споразумение между „Газпром експорт“ и „Булгаргаз“ за намаляване с 40,3 % на цената на доставките на природен газ за България във връзка с решението на Европейската комисия.

В телефонния разговор президентът на Руската федерация Владимир Путин поздрави премиера Бойко Борисов по повод националния празник на България – 3 март.

✓ Коронавирусът е глобална криза, а не криза на глобализацията

Разграничението е важно, защото ако политиците и бизнес лидерите си извлекат грешни поуки, светът ще бъде по-малко подготвен за следващата криза

Вече няма съмнение в сериозността на коронавирусната криза. Трябва обаче да сме наясно каква криза е това. Тя има потенциала да причини вреди в световен мащаб на икономиката и хората, но не е резултат от недостатък в организацията на световната икономика, от начина, по който хората, стоките и парите се движат по целия свят. Това е глобална криза, а не криза на глобализацията, пише Робърт Армстронг за Financial Times.

Разграничението е важно, защото ако политиците и бизнес лидерите си извлекат грешни поуки от тази криза, светът ще бъде по-малко подготвен за следващата.

Не е изненадващо, че когато Covid-19 все още изглеждаше като китайски, а не като глобален проблем, американският министър на търговията Уилбър Рос заяви, че вирусът, ще „помогне да се ускори“ връщането на работни места в Северна Америка. Ако погледнем на световната икономика като игра с нулева сума, загубата на една страна би трябвало да е печалба за друга.

За търговския съветник на президента на САЩ Доналд Тръмп - Питър Наваро, вирусът показва, че „не можем да зависим от други страни, дори близки съюзници, да ни доставят нужните стоки“. Според него най-добрият отговор на всяка заплаха е да се вдигне подвижният мост.

По-изненадващото е, че администрацията на Тръмп не е сама. Вирусът разкри скритите разходи и крехкостта на световните вериги за доставки, като предизвика „обратна реакция“ спрямо глобализацията.

За щастие реакцията засега е само сред политиците и специалистите. Да, някои вериги за доставки се съкращаваха много преди вирусът да удари, като кризата ще доведе до промени в други. Компаниите все още виждат предимствата на глобалната търговия, потребителите все още се възползват от нея и тя все още прави света по-безопасно място.

В икономически план коронавируса се нарежда до земетресението и ядрената авария във Фукушима, търговските конфликти между САЩ и Китай и други скорошни глобални сътресения. Общото им е, че те демонстрират опасностите от силно концентрираните, навременни вериги за доставки, а не по принцип от международните.

Прекалено дълго компаниите организираха своите операции само с оглед на разходите, казва Пер Хонг, консултант за веригите на доставки в А Т Keagney. Кризите обаче „подчертават необходимостта компаниите да проектират своите вериги за доставки около рисковата конкурентоспособност“. Компаниите, с които той работи, не локализируют предлагането, а смекчават риска с регионална диверсификация. „Това е точно обратното на разбиването на глобалния характер на нашите вериги за доставки“, казва той.

Фукушима демонстрира каква част от световната верига за доставки на микрочипове преминава през Япония, като много доставчици от по-ниско ниво бяха струпани близо до зоната на земетресението. Но след това, както посочва Уили Ших от Harvard Business School, големите клиенти осъзнаха рисковете и прехвърлиха част от източниците си в Тайван.

Това, което не можеше да направят, беше да се обърнат към домашното производство на чипове. Това щеше да е грешка. Микрочиповете са перфектният пример за това как местната специализация, разпространена по целия свят, създава най-добрите продукти. Най-доброто оборудване за производство на чипове идва от Холандия; най-добрите дизайни на чипове - от САЩ; най-добрите леярни са в Тайван; и така нататък.

Нито пък компаниите, на които печалбата е поставена на карта, могат да се поддадат на заблудата на Наваро, че всички заплахи произтичат от чужбина. Уязвимостта на Америка към урагани и наводнения се демонстрира многократно. Следващата криза може да започне навсякъде.

Това не трябва да отрича стойността на сближаването на производството с търсенето. В шивашката промишленост бързото реагиране на променящите се вкусове и напредъка в технологиите са сериозно основание за „по-близо“ производство. Levi's внедрява напълно автоматизирана технология за довършване на дънките си с лазери. Този 90-секунден процес, завършван близо до крайния пазар, преди използваше работник в страна с ниски заплати за половин час.

Компании като Levi's доближават производството до търсенето, за да дават на клиентите това, което искат, а не за да намаляват рисковете от международната търговия. Те не практикуват добро глобално гражданство чрез „връщане на работните места у дома“. Какво е дом? Големите, модерни компании имат клиенти, служители и акционери по целия свят. Това, че глобалните компании не са творения на никоя държава, е повод за атака от критиците на глобализацията. Но ако вярваме, че компаниите имат отговорности към всички свои заинтересовани страни, наистина ли искаме тези отговорности да варират в зависимост от това къде са се родили тези заинтересовани страни?

Това би било неморално. Добродетел, а не порок е, че глобалните компании изграждат отношения с взаимна изгода, като не спазват границите. Глобализацията обвързва съдбата ни.

Това, че тези връзки ни правят колективно по-богати, е очевидно, като се има предвид, че страните, които прегърнаха глобалната търговия, заедно с образованието и инвестициите, са най-проспериращи. Възходът на глобализацията след 1990 г. съвпада с процеса на извеждане на над милиард души от крайната бедност. Нито правителствата, нито компаниите трябва да загърбват това наследство заради коронавируса.

Дори в настоящата криза глобализацията може да направи света по-безопасен. Това, че националните икономики са слети чрез съединителната тъкан на глобалните компании, означава, че всяка страна има егоистичен интерес да помага на другите. Това е източник на стабилност, която антиглобалистката реторика може само да подкопае.

Дума

✓ НАП пусна видео наръчник за попълване на данъчните декларации

НАП обяви, че е подготвила видео инструкция за подаване на новите електронни данъчни декларации за доходите. Инструкцията може да се види в Youtube канала на НАП. Новото е, че декларациите са предварително попълнени от чиновниците в приходната администрация, които са използвали подаваните през годината данни от работодателите за изплатените от тях заплати, хонорари и т.н. Ако човек обаче е имал и други доходи - например от наеми, субсидии и др., или ако иска да ползва някакъв вид данъчно облекчение, той трябва да добави тази информация сам. За електронно подаване на данъчната декларация е необходим ПИК (персонален код) или електронен подпис.

Над 80% от всички формуляри са подадени в непроменен вид, а в 20% от случаите данъкоплатецът е допълнил собствено ръчно данни за доходи от наеми и за данъчни облекчения. Средното време за попълване на декларацията до момента е под 10 минути, твърдят от НАП. С ползването на данъчни облекчения има излишна онлайн бюрокрация - налага се да се попълва и декларация, и специално приложение, за да бъде отразена отстъпката в данъка, предаде segabg.com. Срокът за подаването на декларацията е 30 април 2020 г., като отстъпка от 5% от данъка за донасяне може да се ползва при деклариране по електронен път и плащане до края на март, припомнят от приходната агенция. Условие за отстъпката и за ползването на данъчно облекчение е лицето да няма неплатени публични задължения.

✓ "Булгаргаз" предложи 40% по-ниска цена на газа от април

Все още няма механизъм, по който ще се връщат надветите пари на потребителите

Държавният доставчик "Булгаргаз" внесе предложение в КЕВР от 1 април природният газ да поевтинее с 40,49 на сто. Това е с повече от обявеното на 3 март поевтиняване с 40,3% заради предоговорената формула за изчисляване на цената на руския природен газ, включваща вече и компонента с цените от европейските газови борси. Освен това от газовото дружество са внесли още осем заявления за цени със задна дата от 5 август 2019 г., откогато е договорено с "Газпром" да влезе в сила промяната на формулата. За всеки месец от август до края на март са внесени точните разчети и документите за формирането на конкретната цена, която ще е различна.

Според внесеното от "Булгаргаз" заявление цената на природния газ от април трябва да е 26,21 лв./МВтч (без цени за достъп, пренос, акциз и ДДС) за крайни снабдители и за фирми с лиценз за производство и пренос на топлинна енергия. Тази тарифа е със 17,83 лв. по-ниска от досегашната. От "Булгаргаз" допълват, че вече цената на газа ще се определя всеки месец, защото това е предвидено в новата формула. В момента тарифата се определяше на всеки три месеца. Държавният доставчик посочва, че е предприел съответните действия пред Комисията за енергийно и водно регулиране за уреждане на отношенията със своите клиенти за надвзетите суми за периода от 5 август 2019 г. до края на март 2020 г.

Все още няма яснота дали, кога и как ще се връщат пари за платените по сега предложените за преразглеждане осем цени на природния газ със задна дата. На проволото се във вторник заседание на сформирания по въпроса от енергийния министър Теменужка Петкова работна група не е било постигнато общо съгласие за механизма, по който ще става това, и дали трябва законодателни промени, както настоява шефът на енергийния регулатор Иван Иванов.

Председателят на парламентарната енергийна комисия Валентин Николов каза, че на заседанието на работната група е имало различни правни тълкувания за това трябва ли да се направят промени в Закона за енергетиката, които да позволят на Комисията за енергийно и водно регулиране да определя цени със задна дата. Според юристите на регулатора такива са нужни, тъй като при сегашните правила цената на газа се определя на три месеца и при надвзет приход, както е случаят сега с намалението на цената на руския газ, тъй може да се отрази само за последните три месеца. Други обаче смятат, че няма законова пречка да се изчисли поевтиняването на газа от август 2019 г. досега и то да се пренесе в съответния размер в цените на топлофикациите, да се изчисли за всеки клиент колко е надвзето и да се върнат парите например с изравнителните сметки. По думите на Николов при всички положения при изработването на механизъм за възстановяване на парите трябва да бъде информирана Европейската комисия, за да прецени тя дали отговаря на нейните изисквания.

Мениджър

✓ Томислав Дончев: Извънредното положение не означава спиране на стопанския живот

Извънредното положение не означава спиране на стопанския живот, заяви на брифинг в Министерски съвет вицепремиерът Томислав Дончев след края на извънредното правителствено заседание снощи. Въпреки, че сме в долната граница на заразата, решихме да вземем тези мерки сега, за да се справим с ограничаването ѝ, поясни той.

Извънредното положение не означава нарушаване на гражданските права, с изключение на правото на свободно придвижване конкретно в тази ситуация, заяви Дончев. Имаме нужда да ограничим пътуванията на българи до държави, в които в момента има много случаи на коронавирус, както и да не допускаме да влизат на наша територия хора от тези държави, заяви той и уточни, че до края на тази седмица ще бъдат изготвени забранителните списъци за пътувания извън страната и страните от които няма да се допускат пристигащи на наша територия. Изключения ще се правят за постоянно пребиваващи и хора с 90-дневни визи, но тези изключения тепърва ще се прецизират.

Ношните заведения и дискотеки ще бъдат затворени, потвърди Томислав Дончев. На въпрос колко дълго ще продължи извънредното положение той отговори: "Колкото е необходимо! Нашето желание е да бъде максимално кратко, за да не страда икономиката."

✓ До второ нареждане затварят някои от граничните пунктове у нас

От вчера до второ нареждане се спира преминаването на хора и превозни средства през сръбските пунктове срещу „Олтоманци“, „Стразимировци“ и „Брегово“. Движението за и от Сърбия се пренасочва към „Калотина“ и „Връшка чука“, съобщиха от „Граничната полиция“.

На границата със Северна Македония пътници, пристигащи от рискови дестинации, ще бъдат пропускани само през ГКПП „Гюешево“.

На границата с Румъния на граничния пункт „Видин-Дунав мост 2“ и на пункт „Кардам“ трафикът е интензивен на изход за товарни автомобили, информират от Гранична полиция.

Чуждите граждани, включително и български, пътуващи за Румъния от Италия, Китай, Иран и Южна Корея, независимо от типа транспорт, с който пътуват, на влизане в страната ще бъдат поставени под задължителна 14-дневна карантина.

✓ Общият износ на България се увеличава с 3,7% през януари

През януари 2020 г. от България общо са изнесени стоки на стойност 4896,1 млн. лв., което е с 3,7% повече в сравнение със същия месец на 2019 г., показват предварителни данни на Националния статистически институт. За същия период общо в страната са внесени стоки на стойност 5297,6 млн. лв. (по цени CIF), или с 4,9% повече спрямо януари 2019 година.

Общото външнотърговско салдо (износ FOB - внос CIF) е отрицателно през януари 2020 г. и е на стойност 401,5 млн. лева.

През януари 2020 г. износът на стоки от България за трети страни нараства с 2,2% в сравнение със същия месец на 2019 г. и е на стойност 1581,5 млн. лева. Вносът на стоки в България от трети страни през януари 2020 г. нараства с 5,4% в сравнение със същия месец на 2019 г. и е на стойност 2158,2 млн. лева (по цени CIF).

Външнотърговското салдо (износ FOB - внос CIF) на България с трети страни през януари 2020 г. е отрицателно и е в размер на 576,7 млн. лева.

През 2019 г. износът на България за ЕС нараства с 2,9% спрямо 2018 г. и е в размер на 38 779,5 млн. лева. През декември 2019 г. износът за ЕС намалява с 4,7% спрямо същия месец на предходната година и е на стойност 2 548,4 млн. лева. Това показват предварителни данни на Националния статистически институт.

Вносът на България от ЕС през 2019 г. се увеличава с 3,1% спрямо 2018 г. и достига 41 143,0 млн. лева (по цени CIF). През декември 2019 г. вносът на България от държавите - членки на ЕС, се увеличава с 4,6% спрямо същия месец на предходната

година и е в размер на 3 206,5 млн. лева. Външнотърговското салдо (износ FOB - внос CIF) на България с ЕС за 2019 г. е отрицателно и е на стойност 2 363,5 млн. лева.

✓ "Кратка, но остра" световна рецесия изглежда все по-неизбежна

Кратка, но остра глобална рецесия изглежда все по-неизбежна заради епидемията от COVID-19, съобщават инвеститори, цитирани от CNN.

Една от причините е появилият се силен страх на финансовите пазари. Йоахим Фелс, съветник по световната икономика в PIMCO каза, че вижда възможност за рецесия в САЩ и Европа през първата половина на годината, последвана от възстановяване през втората половина. Според него Япония е много вероятно вече да е в рецесия.

"Според нас най-лошото за икономиката ще дойде през следващите няколко месеца", каза Фелс.

Какво може да предизвика глобална рецесия?

Коронавирусът насърчава хората да стоят у дома и да избягват пътуванията. Въздушният транспорт вече търпи сериозни загуби, хотелските резервации рязко спадат, започват да опустяват и заведенията. В същото време спирането на фабриките в Китай и на други места, както и опасенията от по-големи смущения в други части на света, нарушиха сериозно веригите за доставки. Взривно развиващата се динамична картина притиска компаниите, които постоянно пускат предупреждения за това как вирусът ще удари печалбите им.

Колкото по-дълго траят ограниченията и колкото по-драматични са усилията за овладяване на епидемията, толкова по-дълбоки ще бъдат последиците за глобалната икономика. В момента ситуацията е крайно неясна и несигурна.

"Дължината и дълбочината на глобалното икономическо свиване зависи най-много от това дали здравните служители могат значително да забавят разпространението на вируса чрез увеличаване на тестовете, ограниченията на масовите събития и карантините на заразените хора, както и техните контакти", казва Ян Хазиус, главен икономист в Goldman Sachs. Китай, който беше най-засегнат от болестта, отчете спад на активността през февруари. Това е първото икономическо свиване за страната от 70-те години насам. Сам по себе, този факт по себе си прониза глобалната икономика.

Но тъй като броят на случаите в световен мащаб надвишава 100 000, а правителствата извън Китай обявяват все повече ограничения, икономистите започнаха да допускат по-сериозен удар по световната икономика и с всеки изминал ден вероятността за това все повече се увеличават.

Нийл Шеринг, главен икономист на групата в изследователската компания Capital Economics прогнозира, че най-лошият сценарий е "рязка, но вероятно кратка рецесия". Но, по думите му това може да се промени бързо. "Докато вирусът се разпространява, има голям шанс този най-лош случай да стане най-вероятният сценарий", каза той.

Главният икономист на Morgan Stanley Четан Ая смята, че глобалният растеж ще претърпи "значителен шок" през първата половина на 2020 г.

Според банката ръстът на БВП ще се понижи до годишен темп от 2,3%, преди да се възстанови до 3,1% през следващите шест месеца, стимулиран от правителствата и централните банки.

Нищо като 2008 година

Добрата новина? Рецесията, породена от коронавируса, ще изглежда много по-различна от тази от финансовата криза през 2008 г., посочва Шеринг.

"Прогнозата е необичайно несигурна, но според нас на този етап това е най-вероятно това да е кратък, остър шок", каза Шеринг.

Но в бързо променяща се среда, която ще разчита до голяма степен на идващия отговор на политиката, е трудно да се каже със сигурност.

Централните банки също имат далеч по-малко боеприпаси, отколкото през 2008 г., което може да повлияе на темповете, с които икономиката се връща към нормална скорост. Лихвените проценти в Европа и Япония вече бяха отрицателни още преди коронавирусната заплаха. След като миналата седмица намали лихвените проценти с половин процент при спешна мярка, Федералният резерв на САЩ също е ограничено откъм мерки и решения за справяне.

✓ Слив на фондовите борси след забраната на Тръмп

Основните индекси на водещите европейски фондови борси се сринаха до най-ниските си нива от 4 години насам, след като американският президент Доналд Тръмп обяви ограничения за пътуване от Европа към Съединените щати в опит да бъде забавено разпространението на коронавируса, пише Ройтерс.

Общият европейски индекс STOXX 600 се понижи с 5,67 пункта, или 18,9%, до 314,27 пункта, записвайки 6-та поредна сесия на спад, след като Световната здравна организация обяви COVID-19 за пандемия. Немският DAX изтри 580,37 пункта от стойността си, или 5,56%, достигайки ниво от 9 858,31 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 се понижи с 322,94 пункта, или 5,5%, до 5 553,58 пункта. Френският измерител CAC 40 отчете спад от 253,9 пункта, или 5,51%, до 4 356,35 пункта

Тръмп съобщи, че от петък САЩ спират от петък за срок от 30 дни влизането на своя територия на пристигащи от европейски страни чуждестранни граждани.

На този фон поиндексът на компаниите от туристическия сектор SXTF се срина с 9,42%, достигайки най-ниското си ниво от 2013 г. насам, като акциите на авиопревозвачите Air France KLM, Lufthansa и IAG (собственика на British Airways и Iberia), поевтиняха съответно с 10,93%, 9,66% и 8,64%.

От началото на месеца туристическият сектор е изтрил близо една четвърт от стойността си заради ограниченията и на полетите до редица страни.

„Рестрикции на пътуването означава по-слаба глобална икономическа активност. Ако имахте нужда от повече убеждаване след вчерашната търговия на Уолстрийт, че сега е моментът да продавате, то вече получихте причина да го направите“, коментира Стивън Инес от Axicorp

Вниманието на инвеститорите насочено към днешното редовно заседание на Европейската централна банка, на което се очаква ЕЦБ да последва примера на централните банки на Великобритания, САЩ и Австралия като намали водещата си лихва.

Анализаторите обаче вече не са сигурни, че ново понижение на лихвите ще допринесе съществено за ограничаването на икономическите щети от пандемията от коронавирус.

„Всички тези мерки, предприети от централните банки, не могат да разрешат проблемите, свързани с нарушаването на производството и транспорта на стоки“, коментира германски пазарен стратег.

„Добре е, че най-вероятно няма да видим фискална криза като тази от 2008 – 2009 г., но това няма да помогне особено за възстановяването на печалбите на компаниите“, добавя той.

Dow навлезе в мечи пазар

Нюйоркската фондова борса завърши търговската сесия в сряда с нова разпродажба, след като Световната здравна организация обяви COVID-19 за пандемия, пише Си Ен Би Си.

Бенчмаркът Dow Jones се понижи с 1 464,94 пункта, или 5,86%, до 23 553,22 пункта, като по този начин индексът на сините чипове навлезе в мечи терорития, записвайки спад от 20% от най-високото си ниво през последния месец. Широкообхватният индекс Standard & Poor's 500 отчете спад от 140,85 пункта, или 4,89%, до 2 741,38 пункта. Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq изтри 392,2 пункта от стойността си, или 4,7%, достигайки ниво от 7 952,05 пункта, което представлява спад от 19% в сравнение с най-високата му стойност – на ръба на мечия пазар.

„Виждаме, че на фондовите пазари цари паника“, коментира Джери Браакман, главен инвестиционен директор на First American Trust.

„Големият въпрос за повечето хора е дали вече сме стигнали дъното? Аз смятам, че сме едва на половината път“, добавя той.

Загубите на пазарите се влошиха, след като СЗО обяви разпространението на коронавируса за пандемия. По последни данни на Университет "Джон Хопкинс", случаите на заразени с COVID-19 в световен мащаб надминаха 120 хил., а починалите са над 4600.

В понеделник американският президент Доналд Тръмп обеща да предприеме „сериозни мерки“ срещу коронавируса, сред които данъчни облекчения за бизнеса. Тези стимули са добавка към пакета за борба с коронавируса на стойност 8,3 млрд. долара, който Тръмп подписа миналата седмица.

Водещите централни банки по света също предприемат мерки за борба с коронавируса. Английската централна банка последва Федералния резерв на САЩ и намали основната си лихва с 50 базисни пункта до 0,25%. Междувременно Фед обяви, че увеличава средствата които ще предоставя на банките чрез овърнайт репо-сделки до 175 млрд. долара.

Несигурността около фискалните стимули, съчетана с намаляването на пътувания и ръст на новите случаи на заразени коронавирус, оказаха натиск върху авиопревозвачите и круизни линии. Книжата на American Airlines, Delta Airlines, United Airlines и JetBlue поевтиняха съответно с 4,35%, 6,16%, 6,13% и 6,93%, докато тези на норвежката круизна компания Carnival се сринаха с 9,45%.

Спад в Азия

Водещите индекси на фондовите борси в Азиатско-тихоокеанския регион записаха нови понижения в четвъртък, следвайки разпродажбата на Уолстрийт.

Водещият индекс на Токийска фондова борса Nikkei 225 отчете спад от 856,43 пункта, или 4,41%, до 18 559,63 пункта. Премиерът на Япония Шиндзо Абе се срещна с гуверньорът на Японската централна банка Харухико Курода, който обеща, че банката ще направи всичко по силите си за да подкрепи икономиката на страната, която се сви с 7,1% на годишна база през последното тримесечие на 2019 г., още преди да бъде засегната от коронавируса.

В континентален Китай индексът Shanghai Composite се понижи с 45,03 пункта, или 1,52%, до 2 923,49 пункта, докато по-малкият Shenzhen Composite изтри 40,84 пункта от стойността си, или 2,2%, завършвайки сесията при ниво от 1 818,56 пункта. Хонконгският индекс Hang Seng се понижи с 922,54 пункта, или 3,66%, до 24 309,07 пункта.

Южнокорейският бенчмарк Kospi регистрира спад от 73,94 пункта, или 3,87%, до 1 834,33 пункта. В Австралия ASX 200 се понижи с 421,3 пункта, или 7,36%, до 5 304,6 пункта.

Най-големи загуби регистрираха авиокомпаниите в региона, след като Доналд Тръмп заяви, че забранява за 30 дни влизането на своя територия на пристигащи от европейски страни чуждестранни граждани. На този фон книжата на австралийската Qantas, японската Japan Airlines и южнокорейската Korean Air Lines поевтиняха съответно с 9,90%, 7,03% и 4,62%. В Хонконг книжата на China Southern Airlines поевтиняха с 3,23%.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) записаха понижения в ранната търговия. Основният индекс SOFIX отчете спад от 30,50 пункта, или 6,16%, до 464,62 пункта. BGBX40 се понижи с 5,38 пункта, или 5,37%, до 94,76 пункта. BGTR30 изтри 18,13 пункта от стойността си, или 3,87%, достигайки ниво от 449,75 пункта. BGREIT се понижи с 2,06 пункта, или 1,57%, до 128,77 пункта.

[Земя](#)

✓ Търсят под лупа хора за работа на полето

Обезлюдяването обаче си казва думата, така че очакванията на бизнеса не са оптимистични

В началото на активния сезон голяма част от земеделските производители са изключително притеснени от липсата на професионална работна ръка, като този проблем все повече се изостря не само в областта на плодовете и зеленчуците, където механизацията не е развита, но и в зърнопроизводството. По време на изложението АТРА 2020 г. в Пловдив почти всеки втори арендатор търсеше хора за стопанството си, а при срещите си със земеделския министър бизнесът настояваше за кардинално разрешаване на проблема съвместно със социалното министерство.

Според експертите по заетостта от ManpowerGroup България през второто тримесечие на 2020 г. очакванията на мениджърите в земеделието са за нарастване на заетостта през тази година с около 6 на сто. Обезлюдяването обаче си казва думата, така че очакванията на бизнеса не са оптимистични.

Колкото до останалите сектори от икономиката, там намеренията на бизнеса да наема повече работна ръка са доста ограничени. Изследването, което включва 620 работодатели от България, разкрива, че 11% от тях очакват да увеличат броя на служителите, 1% предвижда да ги намали и 87% не очакват промяна. Така нетната прогноза за заетостта (NEO) има стойност +6%, след като данните бъдат коригирани спрямо сезонните колебания.

В сравнение с предишното тримесечие намеренията за наемане отслабват в три от седемте индустриални сектора. Значителен спад от 12 процентни пункта е отчетен в сектор „Хотелиерство и ресторантьорство“, докато прогнозите за сектор „Други услуги“, където спада и земеделието, и „Промисленост“ отслабват със съответно 3 и 2 процентни пункта. В същото време прогнозите се подобряват с 3 процентни пункта както в сектор „Строителство“, така и в сектор „Търговия на едро и дребно“.

Също така през второто тримесечие на 2020 г. се очаква увеличение на работната сила във всички пет региона. Най-силни перспективи за наемане са отчетени във Варна, където нетната прогноза за заетостта е +11%. Работодателите в Пловдив предвиждат скромно увеличение на броя на служителите с прогноза от +10%, докато прогнозата на Бургас е +8%. Русе и София отчитат предпазливи намерения за наемане с прогнози от съответно +3% и +1%. В сравнение с предишното тримесечие работодателите в София отчитат умерен спад от 6 процентни пункта и най-слабото темпо на наемане от началото на изследването преди девет години, но прогнозите за останалите четири региона остават сравнително стабилни или без промяна.

✓ Фермери, проверете си данъчните декларации

Предварително попълнените декларации за облагане на доходите на физически лица вече са достъпни онлайн, съобщават от Националната агенция за приходите (НАП).

Осигуровки блокират достъпа на пчелари до субсидии В портала за електронни услуги на Агенцията всеки може да провери въведената информация за получени доходи от трудови правоотношения, граждански договори и хонорари, субсидии, изплатени на земеделски производители, доходи от наем за имоти, чиито наематели са юридически лица.

За целта обаче е нужен персонален идентификационен код (ПИК) или квалифициран електронен подпис (КЕП). ПИК се издава безплатно във всеки офис на НАП в страната, независимо от постоянния адрес на лицето, уточняват от приходната агенция. Данъчната кампания за деклариране на доходите, получени през 2019 г., приключва на 30 април.

Предварително попълнените данни от НАП са получени от справките, които са подали работодателите и самоосигуряващите се, за платените от тях през миналата година заплати, хонорари и други доходи. Преди да потвърдите попълнената декларация, трябва да я прегледате внимателно, да я допълните или коригирате, ако това е необходимо, съветват от НАП.

Ако нямате електронен подпис или ПИК, може да декларирате доходите си на място в офис на НАП или по пощата. Ако го направите до 31 март, ползвате 5% отстъпка.

Регистрираните земеделци и тютюнопроизводители вече се осигуряват на минимум 420 лв.

От тази година минималният осигурителен доход за регистрираните земеделци и тютюнопроизводители се увеличава с 5%, или с 20 лв. – от 400 лв. на 420 лв. на месец. Решението бе взето от депутатите в началото на декември 2019 г. Първоначално в проекта на Закона за бюджета на Държавното обществено осигуряване за 2020 г. бе заложено увеличение до 610 лв. Но след остра реакция от страна на бранша бе постигнат доста по-минимален ръст.

Допълнителна информация за декларирането на доходите за миналата година може да получите на телефона на Информационния център на НАП 0700 18 700.

✓ Отлагат пробното преброяване на населението заради COVID-19

Заради коронавируса пробното преброяване на населението ще бъде изместено и ще започне от 20 април. Това реши вчера Централната комисия по преброяването на неприсъствено заседание. Пробното преброяване трябваше да започне на 20 март, а целта бе да се тества системата, с която през януари 2021 г. ще се извърши същинското преброяване на населението. Заради епидемиологичната обстановка и препоръките на оперативния щаб за коронавируса то се измества с месец, съобщи Националният статистически институт. От 20 април хората от цялата страна ще могат да се преброят пробно по електронен път на създаден за целта сайт. От 27 април преброители ще посещават домовете във вече определените населени места: Велинград, селата Света Петка и Чолакова, Разград и с. Ясеновец и район “Студентски“ в София. Всички преброители и контролори, които са подали документи за участие в пробното преброяване до момента, ще бъдат поканени да се включат без повторно кандидатстване. Обучението им ще се проведе непосредствено преди пробното преброяване, когато ще получат и анкетните карти. От НСИ уверяват, че отлагането с месец на пробното преброяване не нарушава подготовката за същинския процес и всички останали дейности вървят по график, включително предварителния пробен обход, който вече е започнал.